АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

" ЕУРОС ОСИГУРАЊЕ ", БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

за период 01.01.-31.12.2019. године

Бања Лука, 27.02.2020. године

1. Опште информације о предузећу

Назив:	„ЕУРОС ОСИУГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука
Сједиште:	Бања Лука
Адреса:	Булевар српске војске бр.7
Рјешење о упису у судски регистар:	057-0-Рег-19-001535, Окружни привредни суд у Бањалуци
Регистарски број:	71-01-0306-09
Тел./факс:	051 214 910
Е-маил:	контакт@еурососигурање.цом
Wеб сајт:	www.eurososiguranje.com
Матични бр.:	11139388
Шифра дјелатности:	65.12, 66.21 и 66.29
ЈИБ:	4403974340005
ПИБ:	-
Основна дјелатност:	остало осигурање
Директор:	Душко Валан
Број запослених на бази часова рада:	59,64

Друштво за осигурање „ЕУРОС ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука основано је са 2.500.000 КМ основног капитала чиме је испунило капиталне захтјеве за добијање дозволе за обављање послова осигурања од одговорности за моторна возила, ваздухоплове и бродове, осигурање од опште грађанске одговорности, осигурање кредита и гаранцијска осигурања, а која су дефинисана чланом 49. Закона о друштвима за осигурање.

Друштво је почело са радом 24.01.2016. године успостављајући органе у самом Друштву.

У саставу друштва у Рјешењу о регистрацију упуисане су сљедеће пословне јединице:

ПЈ Требиње
ПЈ Бијељина
Филијала Сарајево.

1.1. Разврставање правног лица

Друштво је, у складу с одредбама члана 5.тачка 8. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, разврстано у категорију великих правних лица.

1.2. Органи управљања

1. Скупштина акционара
2. Управни одбор
3. Директор

1.3. Власничка структура друштва

На основу извода из централног регистра од 15.12.2019. године, власничка структура је промјењена као у прегледу:

15.12.2019

Власничка структура друштва у КМ		% Учешћа
A&K Konsalting d.o.o.	1.025.000	41,00
Дејан Микеревић	375.000	15,00
Синиша Куртеш	300.000	12,00
Немања Гојшина	250.000	10,00
Сретен кесић	175.000	7,00
Тихомир Рожић	150.000	6,00
Драган Пилиповић	125.000	5,00
Ранко Симић	50.000	2,00
Душко Валан	50.000	2,00
Укупно:	2.500.000	100,00

2. Финансијски извјештаји

2.1. Биланс стања

Група рачуна, рачун	Позиција	Напомене	Износ биланса на дан 31.12.2019.г.			Износ на дан биланса претходне године 31.12.2018.
			Бруто	Исправка вриједности	Нето (4 - 5)	
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА	**4.1.1.**				
	А. СТАЛНА ИМОВИНА	**4.1.1.1.**	**8.719.557**	**185.348**	**8.534.209**	**7.742.427**
1	I. Нематеријална улагања	**4.1.1.1.1.**	57.615	20.110	**37.505**	**33.980**
2	II. Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнина	**4.1.1.1.2.**	**3.336.763**	**153.195**	**3.183.568**	**1.520.498**
3	III. Биолошка средства и средства културе		0	0	0	0
4	IV. Дугорочни финансијски пласмани	**4.1.1.2.**	**5.325.179**	**12.043**	**5.313.136**	**6.187.949**
50	V. Одложена пореска средства		0	0	0	0
	Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА		**7.106.621**	**99.531**	**7.007.090**	**3.682.658**
10 до 15	I Злаихе, стална средства и средства обустављеног пословања намјењена продаји	**4.1.1.3.**	**359.277**	**0**	**359.277**	**338.986**
	II Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	**4.1.1.4., 4.1.1.5.,4.1.1.6.,**	**6.266.864**	**99.531**	**6.167.333**	**3.046.098**
288	**III АКТИВНА ВРЕМЕН РАЗГРАНИЧЕЊА**		**480.480**		**480.480**	**297.574**
29	**Ц. ГУБИТАК ИЗНАД КАПИТАЛА**		**0**	**0**	**0**	0
-	**Д. ПОСЛОВНА АКТИВА**		**15.826.178**	**284.879**	**15.541.299**	**11.425.085**
880 до 888	**Е. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА**				**0**	
	Ф. УКУПНА АКТИВА		**15.826.178**	**284.879**	**15.541.299**	**11.425.085**
	ПАСИВА	**4.1.2.**				
	А.КАПИТАЛ	**4.1.2.1.**			**7.796.388**	**5.531.241**
30	I. Основни капитал	**4.1.1.2.**			**2.500.000**	2.500.000
31	II Уписани неуплаћени капитал				0	0
320	III Емисиона премија				0	0
дио 32	IVРезерве	**4.1.2.1**			**215.957**	**82.649**
330,331,334	V Реваloризационе резерве				**0**	0
332	VI Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	**4.1.2.1**			**80.902**	**49.899**
333	VII Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	**4.1.2.1**			**0**	**948**
34	VIII Нераспоређени добитак	**4.1.2.1**			**4.999.529**	2.899.641
35	IX Губитак до висине капитала				**0**	0
40	**Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕВИСАЊА**				**11.084**	**0**
	Ц. ОБАВЕЗЕ				**7.733.827**	**5.893.844**
41	I Дугорочне обавезе				0	0
42 до 48	II Краткорочне обавезе	**4.1.2.2.**			**7.733.827**	5.893.844
	Д. ПОСЛОВНА ПАСИВА				**15.541.299**	**11.425.085**
890 до 898	**Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА**				0	0
	Ф. УКУПНА ПАСИВА				**15.541.299**	**11.425.085**

2.2. Биланс успјеха

Група рачуна, рачун	Позиција	Напомене	Износ	
			1.1.-31.12.2019.	1.1.-31.12.2018.
1	*2*	*3*	*4*	*5*
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
60 до 65	I. Пословни приходи	**4.2.1.**	9.569.654	8.621.148
50 до 55	II. Пословни расходи	**4.2.2.**	5.534.393	5.764.997
	Б. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		4.035.261	2.856.151
	Ц. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		0	0
66	**Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ** I Финансијски приходи	**4.2.3.**	142.687	155.273
56	II. Финансијски расходи	**4.2.3.**	27	212
	Е. ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ		4.177.921	3.011.212
	Ф. ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ		0	0
67	**Г. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ** I Остали приходи	**4.2.4.**	34.768	10.863
57	II. Остали расходи	**4.2.4.**	320.805	79.970
	Х. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА РАСХОДА		0	0
	I. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА РАСХОДА		286.037	69.107
68	**J. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ** I. Приходи од вриједности усклађивања имовине		598.072	17.205
58	II. Расходи од вриједности усклађивања имовине		0	0
	К. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ		598.072	17.205
	Л. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНСОТИ ИМОВИНЕ		0	0
690 и 691	**М. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА**		0	0
590 и 591	**Н. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА**		0	0
	О. ДОБИТАК И ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**4.2.5.**	4.489.956	2.959.310
721	П. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	**4.2.5.**	456.759	293.129
	НЕТО ДОБИТАК И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА	**4.2.5.**	4.033.197	2.666.181
	УКУПНИ ПРИХОДИ	**4.2.5.**	10.345.181	8.804.489
	УКУПНИ РАСХОДИ	**4.2.5.**	5.855.225	5.845.179
723	**Q. МЕЂУДИВИДЕНДЕ И ДРУГИ ВИДОВИ РАСПОДЈЕЛЕ ДОБИТКА У ТОКУ ПЕРИОДА**		0	0
	Просјечан број запослених по основу часова рада		59,64	51,00
	Просјечан број запослених по основу стања на крају мјесеца		64,00	57,08

Error! Not a valid link.

2.3. Биланс токова готовине

р.б.	Позиција	Износ	
		1.1.-31.12.2019.	1.1.-31.12.2018.
1	*2*	*4*	*5*
1	***А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ***		
2	I. Прилив готовине из проиводне активности	**11.606.299**	**9.099.553**
3	II.Одлив готовине из производне активности	**7.669.907**	**6.939.175**
4	**III.НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ**	**3.936.392**	**2.160.378**
5	**IV. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ**	**0**	**0**
6	***Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА***		
7	I. Приливи готовине из активности инвестирања	**1.419.868**	**919.744**
8	II. Одливи готовине из активности инвестирања	**657.207**	**1.892.795**
9	**III. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА**	**762.661**	**0**
10	**IV. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА**	0	973.051
11	***Ц. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА***		
12	I. Приливи готовине из активности финансирања	19.473	40.000
13	II. Одливи готовине из активности финансирања	**0**	**1.840.000**
14	**III. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА**	**19.473**	**0**
15	**IV. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА**		**1.800.000**
16	**Д. УКУПНИ ПРИЛИВ ГОТВИНЕ**	**13.045.640**	**10.059.297**
17	**Е. УКУПНИ ОДЛИВ ГОТОВИНЕ**	**8.327.114**	**10.671.970**
18	**Ф. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ**	**4.718.526**	**0**
19	**Х. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ**		**612.673**
20	**И. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА**	**545.532**	**1.158.207**
21	**Ј. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ**	**0**	**0**
22	**Ј. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ**		**2**
23	**К. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА**	***5.264.058***	***545.532***

2.4. Биланс промјена у капиталу

р.б.	Врсте промјена у капиталу	Дио капитала који припада власницима матичног привредног друштва					Укупни капитал
		Акцијски капитал и удјели у друштво са ограниченом одговорношћу	Певалоризоционе резерве	Нереализовани добици/губици по основу финансијских средставарасположивих за продају	Остале резерве (емисиона премија,законске и статутарне резерве, заштита готовинских токова)	Акумулирани нераспоређени добитак / непокривени губитак	
1	*2*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
1	стање на дан 01.01.2018.	2.500.000		24.992	82.649	1.433.460	4.041.101
2	поново исказано стање 01.01.2018.г.	2.500.000		24.992	82.649	1.433.460	4.041.101
3	нето добици/губици периода признати директно у капиталу	0		23.959		1.466.181	1.490.140
4	стање на дан 31.12.2018./1.1.2019.	2.500.000		48.951	82.649	2.899.641	5.531.241
5	поново исказано стање 01.01.2019.г.	2.500.000	0	48.951	82.649	2.899.641	4.041.101
6	нереализовани добици / губици по основу финансијских средстава расположивих за продају			31.951	133.308		165.259
7	нето добитак/губитак периода исказан у билансу успјеха	0	0	0		4.033.197	4.033.197
8	објављене дивиденде и други видови расподјеле добити и покриће губитка	0	0	0		1.933.309	1.933.309
9	Емисија акцијског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала						0
10	стање на дан 31.12.2019.	**2.500.000**	**0**	**80.902**	**215.957**	**4.999.529**	7.796.388

Шеф Рачуноводства
Деспот Нада
Бр.лиценце СРТ-1220/20

Директор Друштва
мр. Душко Валан

3. Основе за састављање и приказивање финансијских извјештаја и рауководствене политике

3.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје друштва“ ЕУРОС ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука за пословну 2019. годину и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

3.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених финансијских инструмената, хартија од вриједности расположивих за продају који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте.

Историјски трошак је заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за осигуравајућа друштва као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16).

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

3.3. Међународна регулатива

Друштво примјењује Правилник о рачуноводству у којем је јасно дефинисано да се, у складу са Законом о рачуноводсву и ревизији (Службени гласник Републике Српске 94/15), Међународни рачуноводствени стандарди, Међународни стандарди финансијског извјештавања, Међународни ревизорски стандарди, Кодекс етике за професионалане рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа, примјењују на финансијске извјештаје Друштва.
Друштво је при изради финансијских извјештаја имало на располагању имало следеће:

Међународни стандарди финансијског извјештавања (МСФИ)

МСФИ 1 Прва примјена Међународних стандарда финансијског извјештавања
МСФИ 2 Плаћања акцијама
МСФИ 3 Пословне комбинације
МСФИ 4 Уговори о осигурању
МСФИ 5 Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања
МСФИ 6 Истраживање и процјењивање минералних ресурса
МСФИ 7 Финансијски инструменти:објелодањивање
МСФИ 8 Сегменти пословања

Међународни рачуноводствени стандарди (МРС)

МРС 1 Презентација финансијских извјештаја
МРС 2 Залихе
МРС 7 Извјештај о токовима готовине
МРС 8 Рачуноводствене политике, промјена рачуноводствених процјена и грешке
МРС 10 Догађаји након билансирања
МРС 11 Уговори о изградњи
МРС 12 Порез на добитак
МРС 16 Некретнине, постројења и опрема
МРС 17 Лизинг
МРС 18 Приходи
МРС 19 Примања запослених
МРС 20 Рачуноводствено државних давања и објелодањивање државне помоћи
МРС 21 Учинци промјена курсева страних валута
МРС 23 Трошкови позајмљивања
МРС 24 Објелодањивање повезаних страна
МРС 26 Рачуноводствено обухватање и извјештавање планова пензијских примања
МРС 27 Консолидовани и појединачни финансијски извјештаји
МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете
МРС 29 Финансијско извјештавање у хиперинфлаторним привредама
МРС 31 Учешће у заједничким подухватима
МРС 32 Финансијски инструменти: презентација
МРС 33 Зарада по акцији
МРС 34 Периодично финансијско извјештавање
МРС 36 Умањење вриједности имовине
МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства
МРС 38 Нематеријална улагања
МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање
МРС 40 Инвестиционе некретнине
МРС 41 Пољопривреда

Нови МСФИ и МРС и измјене важећих које су издате од Одбора за МРС као и тумачења истих од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извјештавања у Републици Српској још нису објављени те исти нису ни примјењивани.

При сачињавању финансијских извјештаја Друштво се придржавало следећих начела:

- **Начело сталности** из кога произилази да имовински, финансијски и приносни положај друштва као и економска политика земље и економске прилике у окружењу омогућује пословање у неограниченом року из чега произилази привременост и повременост извјештавања, као и обавезност процјењивања по набавној цијени и цијени коштања осим у случајевима примјена начела импаритета.
- **Начело доследности** подразумјева да се начин процјењивања у дужем временском раздобљу не мијења а ако до промјене ипак дође у Анексу се исказује ефекат промјене и образлаже разлог промјене.
- **Начело реализације** сматра де се у Билансу успјеха могу укључити само реализовани (тржишно потврђени) добици.
- **Начело импаритета** (неједнаке вриједности), које захтјева билансирање имовине по најнижој а обавеза по највишој вриједности, што има за посљедицу одмјеравања расхода на више а прихода на ниже, као и узимање у обзир обезвређења (депресијације) и резервисања независно да ли је резултат добитак или губитак.
- **Начело узрочности прихода и расхода** по коме се узимају у обзир сви приходи и сви расходи датог обрачунског периода без обзира на момента наплате прихода (фактурисана реализација) и момената плаћања по основу расхода.
- **Начело појединачног процјењивања имовине и обавеза** при чему евентуална групна процјењивања ради рационализације проистичу из појединачног процјењивања.
- **Начело идентитета биланса** по коме биланс отварања пословних књига за текућу годину мора да буде идентичан закључном билансу за претходну годину.

3.4. Преглед значајних рачуноводствених политика

Рачуноводствене политике су специфицни принципи, начела, конвенције, правила и праксе које је Друштво прихватило у припреми и приказивању финансијских извјештаја у складу са МРС/МСФИ. Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, укидање и признавања, мјерење и процјењивање средстава, обавеза, прихода и расхода Друштва.

3.4.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су средства која се могу идентификовати као немонетарна и без физичког обиљежја. Као нематеријална улагања признају се и подлијежу амортизацији нематеријална улагања која испуњавају услове прописане МРС 38-нематеријална улагања и имају корисни вијек трајања дужи од годину дана. Уколико нематеријално улагање не испуњава наведене услове, признаје се на терет расхода периода у којем је настало.

Почетно мјерење нематеријалних улагања се исказује по набавној вриједности.

Накнадно мјерење,након почетног признавања, нематеријалних улагања се исказује по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке (импаритетне) због обезвређења имовине.

Амортизација представља алокацију износа за који се средство амортизује током процијењеног вијека употребе. Обрачун амортизације нематеријалних улагања врши се примјеном линеарне методе, осим улагања чије је вријеме утврђено уговором, када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора. Обрачун амортизације врши се од почетка наредног мјесеца у односу на мјесец када је нематериј. улагање стављено у употребу. За нематеријална улагања са неограниченим вијеком трајања не обрачунава се амортизација него се тестирају на обезвређење када постоји назнака да су настали фактори који могу довести до обезвређења.

3.4.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнина, постројења и опрема су материјална средства која Друштво држи за употребу при пружању услуга и за које очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода.(МРС 16).

Почетно мјерење некретнина, постројења и опрема врши се по набавној вриједности.

Елементи набавне цијене су:

- Фактурна вриједност укључујући увозне дажбине и неповратне порезе умањени за трговачке попусте и рабате и све припадајући директни трошкови довођења у стање функционалне приправности за намјеравану употребу.

Накнадно мјерење након почетног признавања врши се по набавној вриједности умањеној за исправке вриједности по основу кумулиране амортизације и обезвређења.

3.4.3. Залихе

Залихе су средства која се држе у облику материјала или помоћних средстава ради пружања услуга. Мјере се по набавној вриједности. Признају се као расход када се ставе у употребу.

Отпис залиха инвентара чији је процјењени вијек употребе до годину дана врши се једнократним отписом приликом њиховог стављања у употребу.

3.4.4. Пласмани,потраживања и хартије од вриједности

Начин процјењивања пласмана, потраживања и хартија од вриједности.

Финансијски пласмани и потраживања разврставају се у три категорије:

- дугорочни финансијски пласмани,
- краткорочни финансијски пласмани,
- краткорочна потраживања.

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу зависних правних лица, учешће у капиталу повезаних правних лица и учешће у капиталу других правних лица и дугорочне хартије од вриједности расположиве за продају. Такође у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се дугорочни кредити, зависним, повезаним и другим правним лицима, дугорочни кредити у земљи и иностранству, хартије од вриједности које се држе до доспијећа и остали дугорочни пласмани.

Наведени пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мјере по њиховој набавној вриједности која представља поштену вриједност надокнаде која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључују у почетно мјерење свих финансијских средстава, осим финансијских средстава по фер вриједнсоти кроз биланс успјеха.

За потребе накнадног вредновања финансијска средства након почетног вредновања класификују се у четири категорије:

- финансијска средства која се вреднују по фер вриједности, с тим да се промјене фер вриједности одмах признају као приход или расход (признају у билансу успјеха),
- финансијска средства (улагања) која се држе до доспијећа,
- зајмови (кредити) и потраживања,
- финансијска средства расположива за продају.

Послије почетног признавања, Друштво мјери финансијска средства по њиховој поштеној вриједности. Признати добитак или губитак који произилази из промјене фер вриједности финансијског средства, као приход или расход признају у билансу успјеха,

Приликом сваког састављања биланса стања на дан 31. децембра текуће године мора се утврдити да ли постоји губитак због смањења вриједности финансијских средстава, односно да ли постоје индиције да је неко средство обезвређено.

Износ обезвређености се признаје као смањење позитивне резерве у оквиру капитала или као расход ако те резерве нема. Поништавањем раније признатог износа обезвређења признаје се као повећање позитивне резерве у оквиру капитала.

Улагања у зависна друштва која се обухватају у консолидовним финансијским извјештајима, као и она која су искључена из консолидованих финансијских извјештаја исказују се по набавној вриједности.

Учешће у капиталу придружених правних лица над чијим пословањем постоји значајан утицај (учешће у акцијама са правом гласа 20% до 50%) и други услови дефинисани МРС 28 рачуноводствено обухватање улагања у придружена друштва мјери се према методу набавне вриједности. Метод набавне вриједности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вриједности, а у билансу успјеха исказује се добитак од улагања само у оној мјери у којој инвеститор прими свој дио из расподјеле нераспоређене добити корисника улагања, које се врши након стицања.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспијећа, односно продаје до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса.

Краткорочни финансијски пласмани који се држе ради трговања процјењују се по набавној вриједности или тржишној вриједности ако је нижа. Исказани износ средстава умањује се до његове процијењене вриједности која може да се поврати било директно, било коришћењем рачуна исправке вриједности. Износ губитка укључује се у нето добитак или губитак периода.

Краткорочна потраживања сматрају се потраживања која немају карактер пласмана. Као што су потраживања по основу закључене премије, извршених услуга, потраживања из специфичних послова и друга краткорочна потраживања.

Потраживања се процјењују по номиналној вриједности, умањене индиректно за износе вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумјева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекције по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумјева исправку потраживања на терет расхода, онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши руководилац рачуноводства на основу објективних информација произашлих из анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода и важећих подзаконских аката везаних за процјену билансних позиција.

Индиректно умањење потраживања вршит ће се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања, који индиректно коригује рачун потраживања на процјењену фер вриједност.

Процјена салда исправке потраживања процјењиват ће се у складу са Правилником Агенције за осигурање о процјени билансних и ванбилансних позиција и Правилником друштва.

3.4.5. Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспоређене добити из ранијих година по МРС –8.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне исправљају се на на терет расхода односно у корист прихода периода у којем су идентификовани.

3.4.6. Готовина и готовински еквиваленти

Готовину представља новац на рачунима и благајни.

Хартије од вриједности које су непосредно уновчљиве и племенити метали сматрају се готовинским еквивалентима.

Хартије од вриједности процјењују се по набавној вриједности, а племенити метали процјењују се по вриједности изведеној из цијене племенитих метала на свјетском тржишту.

Хартије од вриједности, депозити по виђењу и готовина у страној валути процјењују се по средњем курсу стране валуте на дан биланса. Обрачунате курсне разлике по овом основу књиже се на терет финансијких прихода или финансијких расхода.

3.4.7. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења обухватају унапријед плаћене, односно фактурисане трошкове и приходе текућег периода који нису могли бити фактурисани, а за које су настали трошкови у текућем периоду, што је у складу са начелом узрочности прихода и расхода.
Разграничавање трошкова врши се најдуже на период од 12 мјесеци.

3.4.8. Капитал

Капитал обухвата: основни капитал, емисиону премију, резервни капитал (законске и статутарне резерве), ревалоризационе резерве и нераспоређени добитак текуће и претходних година.

Губитак из ранијих година и текуће године је исправка вриједности капитала.

Капитал и губитак процјењују се у висини номиналне књиговодствене вриједности.

Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици по основу финансијских средстава расположивих за продају, исказују се ефекти промјене фер вриједности некретнина, постројења, опреме нематеријалних улагања, учешћа у капиталу у страној валути, хартија од вриједности и других финансијских инструмената, у складу са МРС 16,МРС 21, МРС 38 МРС 39 и другим релевантним МРС и МСФИ.

3.4.9. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања се признају када:

- друштво има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја,
- је вјероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза, и
- износ обавезе може поуздано да се процијени.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје.

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, резервисања за трошкове обнављања природних ресурса, резервисања за задржане кауције и депозите, резервисања за трошкове реструктуирања, резервисања за накнаде и бенефиције запослених, остала резервисања за вјероватне трошкове.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Дугорочна резервисања Друштво процјењује на бази стварно очекиваних трошкова, а укида их у моменту настанка трошкова који терете резервисања. Неискориштена дугорочна резервисања за покриће трошкова укидају се у корист осталих прихода.

Резервисање се испитује на дан 31.децембра текуће године и коригије тако да одражава најбољу садашњу процјену. Ако више није вјероватно да ће одливи ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе, резервисање се укида.

3.4.10. Обавезе

Под обавезом се подразумјева садашња обавеза друштва која проистиче из прошлих догађаја, чије ће измирење резултирати одливом ресурса који стварају економске користи.

Све обавезе Друштва обухватају: дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вриједности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, краткорочни кредити и остале краткорочне финансијске обавезе) и краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања).

Подјела обавеза на дугорочне и краткорочне извршена је у зависности да ли обавеза доспијева за плаћање до једне године или преко једне године од дана чинидбе (настанка), односно од годишњег обрачуна.

Обавезе се процјењују у висини номиналне вриједности проистекле из одговарајуће пословне или финансијске трансакције, односно у висини очекиване исплате по том основу, ако је она виша. Застарјеле обавезе се укидају (отписују) у корист прихода од смањења обавеза.

Повећање обавезе може настати по основу камата ако је уговором предвиђено да се камате приписују обавези. У том случају камата дијели судбину обавезе по којој је обрачуната, у погледу рока доспијећа и начина наплате.

Обавезе које се исказују у страној валути процјењују се по средњем курсу стране валуте који важи на дан биланса.

На крају обрачунског периода, приликом састављања годишњег обрачуна, треба утврдити износ доспјелих, а неплаћених дугорочних обавеза и прекњижити их са рачуна дугорочних обавеза на рачун краткорочних обавеза.

3.4.11. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења обухватају унапријед плаћене или обрачунате прихода који се односе на будући период (преносне премије и сл.), краткорочна резервисања (резервисане штете), обрачунате трошкове који нису фактурисани и остала разграничења за која се укаже потреба.

Смисао пасивних временских разграничења је у томе:

- да се у трошкове перида укључе стварно настали трошкови периода за који није примљена књиговоствена исправа или за који није доспјела обавеза плаћања,
- да се унапријед обрачунати или наплаћени приходи који се односе на наредни период не искажу као приход текућег периода, већ да се преко пасивних временских разграничења пренесу у наредни период.

3.4.12. Техничке резерве

Техничке резерве се утврђују за покриће обавеза из уговора о осигурању. Општа правила о начину утврђивања техничких резерви користе принцип по којем износ резерве мора бити довољан да омогући да се испуне обавезе, у оној мјери у којој је то могуће предвидјети, када су у питању уговори о осигурању, у складу са МСФИ 4 и националним законодавством.

Резерве за преносне премије се израчунавају за све врсте осигурања, примјеном методе „про рата темпорис“, на основу премије фактурисане у посматраном периоду. Обрачун преносне премије врши се у складу са Правилником о техничким резервама.

Преносна премија формира се и обрачунава за оне врсте осигурања код којих осигуравајуће покриће траје и послије истека обрачунског периода, и представља дио премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном обрачунском периоду.

Преносна премија обрачунава се на дан биланса стања. Обрачун преносне премије врши се појединачно за сваки уговор, а основица за обрачун представља укупна премија осигурања утврђена уговором о осигурању. Преносна премија у самопридржају рачуна се као збир преносне премије осигурања сопственог портфеља и преносне премије примљених саосигурања, умањен за преносну премију пренијету у саосигурање и реосигурање.

Резервисане штете представљају укупан износ обавезе које су, према разборитој процјени направљеној на основу објективних фактора, потребне да се изврши плаћање штета остварених на дан биланса стања, као и припадајући трошкови ликвидације.

Резервисане штете процјењују се на основу Правилника о техничким резервама, узимајући у обзир све будуће трошкове који се могу предвидјети на основу искуствених и очекиваних података.

Резервисане штете састоје се од резерви за настале пријављене а неријешене штете и резерви за настале непријављене штете.

Резерве за настале пријављене, а неријешене штете до краја текућег обрачунског периода обарчунавају се на основу појединачне процјене сваке штете.

Резерве за настале пријављене, а неријешене штете које се исплаћују или ће се исплаћивати у облику ренте, обрачунавају се у капитализиваном износу уз коришћење дисконтне стопе од 5% и демографских таблица.

Резервација штета се врши у бруто износу, узимајући у обзир директне и индиректне трошкове.

Резервисане штете које се приказују у билансу стања резултат су сложене вишефазне стручне процјене, која почиње са пријавом штете, која се коначно комисијски процјењује на основу обавеза из уговора о осигурању, налаза и мишљења вјештака, процјенитеља, актуара и других стручњака, у складу са осигуравајућом и судском праксом, са циљем утврђивања коначног износа обавезе.

Резервисање средстава за настале а непријављене штете ради се методом Групне актуарске статистичке процјене, а када буде активирана софтверска подршка ради ће се метода уланчаних љествица(Цхаин Ладдер методом). Ова метода се користи за обрачун резервације средстава за настале непријављене штете на крају пословне године, док на крају обрачунског периода краћег од годину дана овај износ не може бити мањи од износа резерви за настале непријављене штете који је утврђен на крају претходне године.

Укупан износ резервисаних штета, по врстама осигурања, добије се множењем збира износа насталих пријављених а неријешених штета и насталих непријављених штета са коефицијентом трошкова. Коефицијент трошкова по врстама осигурања утврђује се на основу књиговодствених података о трошковима за период претходне календарске године. Минималан износ индиректних трошкова обраде штета у резерви је 0,5% од збира резерви за настале пријављене, настале непријављене штете и директних трошкова обраде штета у резерви за штете.

Резервисане штете у самопридржају израчунавају се као збир резервисаних штета сопственог портфеља осигурања и резерви штета примљених у саосигурање, умањен за збир резервисаних штета пренијетих у саосигурање и реосигурање.

Резерве за колебање штета (изравнање ризика) формирају се за све врсте неживотних осигурања и представљају дугорочна резервисања. Ове резерве се не формирају за штете које су већ настале, већ се њима нивелишу будућа одступања од просјечних резултата. С обзиром да резерве не представљају јасну обавезу из уговора о осигурању, нису предвиђене по МСФИ 4.

Резервисање за колебање штета процјењују се на основу Правилника о техничким резервама.

Резерве се образују на основу стандардног одступања квоте штета обрачунског периода од просјечне квоте штета у обрачунском периоду. Основица за обрачун резерви за колебање штета је мјеродавна премија у обрачунском периоду, на основу које се рачуна горња граница за резерве за колебање штета.

3.4.13. Приходи

Приход је дефинисан као бруто прилив економских користи у току периода, које произилазе из редовних активности предузећа, које доводе до повећања власничког капитала, осим оних повећања која се односе на допринос учесника у власничком капиталу.

Приход се мјери по фер вриједности примљене накнаде или потраживања. Накнада је најчешће у облику готовине или готовинских еквиваленат,а износ прихода једнак је износу готовине или готовинских еквивалената који су примљени или се реално очекује да ће бити примљени (извјесна потраживања).

Приходи обухватају редовне приходе и добитке.

Редовни приходи пружањем услуга из регистроване дјелатности су услуге неживотних осигурања и то:

- Осигурање од одговорности за моторна возила
- Осигурање од опште грађанске одговорности
- Осигурање кредита
- Осигурање гаранција
- Осигурање од различитих финансијских губитака

Послови осигурања су закључивање и извршавање уговора о осигурању имовине и лица, као и послови у спровођењу мјера за спречавање и смањење ризика који угрожавају осигурање имовине и лица, те други послови осигурања.

Други послови осигурања су посредовање у уговарању осигурања, заступање у осигурању, снимање ризика, снимање и процјена штета, продаја оштећених ствари, пружање правне помоћи и других интелектуалних и техничких услуга у вези са пословима осигурања.

Приход од премије осигурања представљају фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду, увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије обрачунате на крају обрачунског периода.Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија се израчунава да се обезбиједи обухватање дијела фактурисаних премија које се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија обрачунава се методом “про рата темпорис” на фактурисану укупну премију осигурања

Коришћењем средстава остварује се приход у облику:

- камате за коришћење готовине сразмјерно времену коришћења,
- накнада за коришћење дугорочних средстава.

Приход од камата може се остварити по основу:

- камата на краткорочне и дугорочне кредите,
- уговорених камата на одгођено плаћање,
- затезних камата за потраживања која нису плаћена у року,
- камата садржаних у мјеници,
- камата на орочене депозите и депозите по виђењу,
- камата по осталим финансијским пласманима и потраживањима.

Приход од камате утврђује се на основу књиговодствене исправе, односно обрачуна камата.
Када се појави неизвјесност у вези наплативости већ признатог прихода, ненаплативи износ признаје се као расход, а не као исправка изворно признатог износа прихода.

3.4.14. Расходи

Дефиниција расхода подразумијева расходе који проистичу из редовних активности друштва као и губитке који чине смањење економских користи, али не потичу из редовне активности друштва.

Расходи су смањења економски користи кроз обрачунски период у облику одлива или исцрпљења средстава или стварање обавеза, што има за посљедицу смањење капитала, али не оно смањење у вези са расподјелом капитала власницима.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода, али не морају настати у току редовних активности. Губици представљају умањење економских користи и као такви нису по природи другачији од осталих расхода.

Расходи се признају у билансу успјеха када настане смањење будућих економских користи, које се односе на смањење имовине или повећање обавеза и може поуздано да се измјери, што значи да се признавање расхода дешава истовремено са признавањем повећања обавеза или смањења имовине .

Расходе можемо подијелити на : пословне расходе, финансијске расходе и остале расходе.

Пословни расходи укључују трошкви прибаве и административни трошкови. Ове трошкове чине: трошкови провизије заступника, трошкови материјала, трошкови горива и енергије, трошкови бруто зарада запослених и накнада запослених, трошкови амортизације и резервисања, нематеријални трошкови, трошкови пореза и доприноса независно од резултата.

На дан састављања финансијских извјештаја трошкови прибаве се разграничавају сразмјерно учешћу режијског додатка у преносној премији.

Трошкови прибаве који се разграничавају су :

- Трошкови провизије за закључене уговоре осигурања,
- Трошкови плата и других примања (топли оброк,регрес,превоз) запослених на продаји осигурања и
- Остали директни трошкови везани за прибаву осигурања, а у скалду са Законом о рачуноводству и ревивизији РС и МРС.

Финансијски расходи чине расходи по основу камата, негативних курсних разлика, расходи по основу ефеката валутне клаузуле, расходи из односа са повезаним правним лицима, расходи по основу депоновања и улагања средстава и остали финансијски расходи.

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, вриједности, мањкови, расходи ефеката уговорене заштите од ризика, расходи по основу отписа потраживања и остали непоменути расходи.

Расходе по основу обезврјеђења имовине обухвата расход по основу обезврјеђења нематеријалних средстава, некретнина, опреме сталне имовине намјењене продаји , расход по основу ревалоризације нематеријалних средстава, некретнина и опреме и остали расходи по основу обезвређења и ревалоризације.

3.4.15. Порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе на основуцу утврђену пореским билансом, који представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода сагласно Закону о порезу на доходак.

3.4.16. Управљање ризицима осигурања

Друштво закључује активне уговоре о осигурању којима се ризик од осигурања преноси са клијента на Друштво,као и пасивне уговоре о реосигурању којима се ризик осигурања преноси са Друштва на реосигуравателја.
По својој природи сваки појединачни ризик осигурања је случајан и тешко предвидљив. Код пружања осигурања основни ризик произилази из чињенице да укупна штета и накнада штета плаћена по уговору прећу износе премија по појединачном ризику, због учесталости или величине штета. Управљање ризиком осигурања има за циљ да омогући Друштву остварење добити на начин да се не угрозе основни интереси осигураника,корисника осигурања и других повјерилаца,као и стабилност пословања. Друштво непрекидно прати властиту изложеност ризику осигурања, што обухвата препознавање, процјењивање и мјерење ризика, те на основу тога доношење одговарајућих одлука и педузимање конкретних активности.

4. Напомена уз финансијске извјештаје

4.1. Биланс стања

4.1.1. Актива

4.1.1.1. Стална имовина

Сталну имовину друштва чине: нематеријална улагања, постројења и опрема, остала основна средства; аванси и некретнине, постројења , опрема у припреми и дугорочни финансијски пласмани. Подаци о набавној отписаној и садашњој вриједности сталне имовине на дан 31.12.2019. године дати су у следећем табеларном прегледу:

Ред.		В р и ј е д н о с т у КМ		
број	О п и с	набавна	отписана	садашња
I	**Нематеријална улагања**	**57.615**	**20.110**	**37.505**
1.	Улагања у развој	0	0	0
2.	Goodwill	0	0	0
3.	Концесије, патенти и лиценце	0	0	0
4.	Остала нематеријална улагања	57.615	20.110	37.505
II	**Некретнине, постројења, опрема**	**664.227**	**153.195**	**511.032**
1.	Земљиште	0	0	0
2.	Грађевински објекти	49.955	1.562	48.393
3.	Постројења и опрема	458.020	151.633	306.387
4	Аванси и некретнине, постројења,	156.252	0	156.252
III	**Инвестициона некретнине**	**2.672.536**	**0**	**2.672.536**
1.	Земљиште	2.672.536	0	2.672.536
2.	Грађевински објекти	0		0
IV	**Дугорочни финансијски пласмани**	**5.325.179**	**12.043**	**5.313.136**
1.	Учешће у капиталу зависних правних лица	2	0	2
2.	Учешће у капиталу других правних	0	0	0
3.	Дугорочни фин.пла. повезаном прав.лицу	61.161	0	61.161
4.	Дугорочни фин. пласмани у земљи	3.650.000	0	3.650.000
5.	Финансијска средства расположива за продају	1.069.922	4.678	1.065.244
6.	Остали дугорочни финансијски пласмани	544.094	7.365	536.729
V	**Стална имовина – укупно**	**8.719.557**	**185.348**	**8.534.209**

Вриједност сталне имовине која је исказана на одговарајућим позицијама Биланса стања одговара вриједности исказаној у књиговодственој евиденцији, односно вриједности сталне имовине исказане у дневнику основних средстава, на дан 31.12.2019.године.

Стална имовина је, у моменту набавке, вреднована по набавној цијени. Након почетног признавања по набавној вриједности грађевински објекти, постројења и опрема вреднују се по садашњој вриједности (набавна вриједност умањена за износ обрачунате амортизације), док се инвестиционе некренине вреднују по моделу поштене (фер) вриједности примјеном основног поступка предвиђеног МРС-40-инвестиционе некретнине.

4.1.1.1.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су усклађена са **Међународним рачуноводственим стандардом 38** а циљ овог стандарда је да пропише рачуноводствени третман за нематеријална средства којим се други стандарди не баве.

Нематеријална улагања

	Улагања у развој	Конце., патенти, лиценце и остало	Goodwill	Остала нематеријална улагања	Аванси и нем.улагања у припреми	Укупно
Набавна вриједност:						
Стање на почетку године	**0**	**0**	0	**29.897**	**16.500**	**46.397**
Нове набавке	0	0	0	36.324	0	**36.324**
Процјена и ревалоризација	0	0	0	0	0	**0**
Смањења:	0	0	0	8.606	16.500	**25.106**
Расход, продаја и друго	0	0	0	8.606	16.500	**25.106**
Стање на дан 31.12.2019.	**0**	**0**	**0**	**57.615**	**0**	**57.615**
Кумулирана исправка						**0**
Стање на почетку године	**0**	**0**	**0**	**12.417**	**0**	**12.417**
Повећања:	0	0	0		0	**0**
Амортизација	0	0	0	9.271	0	**9.271**
Набавка/процјена	0	0	0	0	0	**0**
Смањења:	0	0	0	1.578	0	**1.578**
Кумулирана исправка и отуђења	0	0	0	1.578	0	**1.578**
Стање на дан 31.12.2019.	**0**	**0**	**0**	**20.110**	**0**	**20.110**
Нето садашња вриједност						
01.01.2019. године	**0**	**0**	**0**	**17.480**	**16.500**	**33.980**
31.12.2019.године	**0**	**0**	**0**	**37.505**	**0**	**37.505**

Укупна нето вриједност нематеријалних улагања исказана у Билансу стања, у износу 37.505 КМ састоји се од софтвера која се користи за обављање основне дјелатности Друштва.
Степен отписа нематеријалних улагања, закључно са даном билансирања, је 34,90%.

4.1.1.1.2. <u>Основна средства</u>

Евиденција основних средстава је усклађена са **Међународним рачуноводственим стандардом 16** који има за циљ да корисници финансијских извјештаја могу добити информације о књиговодственом стању и кретању основних средстава те о улагањима у основна средства као и о промјенама тих улагања како се то види у следећем прегледу:

<u>Постројења и опрема</u>

Укупна нето вриједност некретнине, инвестиционе некретнине, постројења и опреме исказана у Билансу стања, у износу 3.183.568 КМ, састоји се од опреме која се користи за обављање основне дјелатности Друштва.

Степен отписа опреме, закључно са даном билансирања, је 33,11%.

	Грађеви-нски објекти	Постро-је-ња и опрема	Инвестицио не некретнине	Остала основна средства	Аванси и основна средства у припреми	Укупно
Набавна вриједност:						
Стање на почетку године	**48.048**	**268.412**	**1.295.506**	**0**	**420**	**1.612.386**
Повећања:	**1.907**	**206.601**	**2.652.736**	**0**	**2.454.327**	**5.315.571**
Нове набавке	1.907	206.601	2.652.736		2.454.327	5.315.571
Смањења:	**0**	**16.993**	**1.275.706**	**0**	**2.298.495**	**3.591.194**
Расход, продаја и друго		16.993	1.275.706		0	1.292.699
Активирана осн. средс.	0	0	0	0	2.298.495	**2.298.495**
Стање на дан 31.12.2018.	**49.955**	**458.020**	**2.672.536**	**0**	**156.252**	**3.336.763**
Кумулирана исправка вриједности						
Стање на почетку године	**841**	**91.047**	**0**	**0**	**0**	**91.888**
Повећања:	**721**	**65.409**	**0**	**0**	**0**	**66.130**
Амортизација	721	65.409		0	0	66.130
Смањења:		**4.823**			**0**	**4.823**
Кумулирана исправка у отуђењу	0	4.823			0	**4.823**
Остало/корекција					0	**0**
Стање на дан 31.12.2018.	**1.562**	**151.633**	**0**	**0**	**0**	**153.195**
Нето садашња вриједност						
01.01.2018. године	**47.207**	**177.365**	**1.295.506**	**0**	**420**	**1.520.498**
31.12.2018. године	**48.393**	**306.387**	**2.672.536**	**0**	**156.252**	**3.183.568**

4.1.1.2. Дугорочни финансијски пласмани

О П И С	Учешће у капиталу повезаних прав. лица	Дугорочни пласмани прав. лица	Дугор. финанс. пласмани у земљи	Фин. ср. распол. за продају	Остали дугорочни фин.пласмани	Укупно
БРУТО СТАЊЕ						
Бруто стање на почетку године	2		4.400.000	1.444.865	382.732	**6.227.599**
Бруто стање на крају године	2	61.161	3.650.000	1.069.922	544.094	**5.325.179**
Исправка вриједности на почетку године	0	0	0	34.899	4.751	**39.650**
Исправка вриједности на крају године	0	0	0	4.678	7.365	**12.043**
НЕТО СТАЊЕ						**0**
01.01.2019. године	**2**	**0**	**4.400.000**	**1.409.966**	**377.981**	**6.187.949**
31.12.2019. године	**2**	**61.161**	**3.650.000**	**1.065.244**	**536.729**	**5.313.136**

Учешће у капиталу повезаних правних лица је по основу 100% власнишва у ДОО „Smart Solution“ Бања Лука.
Дугорочни пласмани повезаним правним лицима су пласмани према ДОО „Smart Solution“ Бања Лука по основу уговора број 1708/19 од 11.03.2019 и 3906/19 од 30.12.2019.

Дугорочне финансијске пласмане у износу 3.650.000 КМ чине средства намјенски орочена у банкама, и то:

- За погриће 50% гарантног фонда 800.000 КМ и
- За покриће техничких резерви 2.850.000 КМ.

	За покриће гарантног фонда	Стање у КМ	
		31.12.2019	31.12.2018
1	Нова банка ад	200.000	200.000
2	МФ банка	200.000	400.000
3	Сбербанк ад		100.000
4	UniCredit Bank a.d.		200.000
5	Sparkasse bank	0	0
6	Komercijalna banka a.d.	200.000	400.000
7	Addiko bank a.d.	200.000	400.000
	Укупно :	**800.000**	**1.700.000**

	За покриће техничких резерви	Стање у КМ	
		31.12.2019	31.12.2018
1	Нова банка ад	950.000	950.000
2	МФ банка	1.300.000	950.000
3	Сбербанк ад	0	0
4	UniCredit Bank a.d.		200.000
5	Komercijalna banka a.d.	600.000	600.000
	Укупно :	**2.850.000**	**2.700.000**

Финансијска средства расположива за продају

Ред.бр.	ХОВ	Ознака хартије	Датум обрачуна	Количина	Набавна цијена	Тржишна цијена	Набавна вриједност	Тржишна вриједност
1	Измирење ратне штете 1	RSRS-O-A	31.12.2019	111.181	40,00	**39,52**	44.472,40	**43.938,72**
2	Измирење ратне штете е 2	RSRS-O-B	31.12.2019	340538	40,00	**40,28**	136.215,20	**137.168,71**
3	Измирење ратне штете 3	RSRS-O-C	31.12.2019	202.030	40,00	**39,68**	98.865,00	**80.173,59**
4	Измирење ратне штете 4	RSRS-O-D	31.12.2019	126534	50,00	**49,43**	63.267,00	**62.539,43**
5	Измирење ратне штете 5	RSRS-O-E	31.12.2019	439342	60,00	**58,80**	263.605,20	**258.333,10**
6	Измирење ратне штете 6	RSRS-O-F	31.12.2019	141163	60,00	**59,18**	91.814,10	**83.537,44**
7	Измирење ратне штете 7	RSRS-O-G	31.12.2019	22739	60,00	**58,50**	13.643,40	**13.302,31**
8	Стара девизна штедња 7	RSDS-O-G	31.12.2019	658586	40,00	**40,28**	263.434,40	**265.278,44**
9	Стара девизна штедња 8	RSDS-O-H	31.12.2019	149718	80,00	**80,80**	119.774,40	**120.972,14**
				2.191.831			**1.095.091,10**	**1.065.243,88**

Финансијска средства расположива за продају по набавној цијени износе 1.095.091 КМ односе се на обвезнице које је друштво купило на берзи. На дан билансирања извршен је обрачун портфеља и свођење на фер вриједности која износи 1.065.243 КМ.

Остали дугорочни финансијски пласмани у износу 377.981 односе се на:

- средства за резервни фонд бироа БиХ, 350.448 КМ,
- средства за фонд за накнаду штета бироа БиХ, 93.609КМ,
- остали дугорочни пласмани 100.037КМ.

4.1.1.3. <u>Залихе</u>

Залихе се воде у складу са **Међународним рачуноводственим стандардом 2** који има за циљ да пропише упутства у вези са примјеном методе цјене коштања залиха.

О П И С	**Стање у КМ**	
	31.12.2019.	**31.12.2018.**
1. Материјал рекламни	118.202	0
2. Дати аванси	241.074	338.985
3. укупно (1 до 2)	**359.276**	**338.985**

На залихама рекламног материјала евидентиран је набављени материјал у вриједности 118.202 КМ у сврху промотивних активности . Залихе рекламног материјала 31.12.2019.године износе 118.202 КМ што одгова стању пописа складишта рекламног материјала. Планира се да рекламни материјал подијелимо за божићне и новогодишње празнике.

Дати аванси на дан билансирања износе 218.204 КМ од тога:

- унапријд плаћена закупнина 31.250 КМ
- унапријед плаћено гориво 1.709 КМ
- аванс по уговору 206.765 КМ

4.1.1.4. Краткорочна потраживања и пласамни

Краткорочна потраживања и пласмани

ОПИС	Премија неживотних осигурања	Остали купци у земљи	Потр. из специфич. послова	Друга кратк. потражив.	Укупно
БРУТО СТАЊЕ					
Бруто стање на почетку године	42.412	1.923	71.661	1.808.028	1.924.024
Бруто стање на дан 31.12.2019.	41.222	7.933	128.222	3.262.003	3.439.380
Исправка вриједностина почетку године	12.115	1.637	27.921	1.257	42.930
Исправка вриједности на дан 31.12.2019	25.273	4.582	66.532	3.144	99.531
НЕТО СТАЊЕ					0
01.01.2019. године	**30.297**	**286**	**43.740**	**1.806.771**	**1.881.094**
31.12.2019. године	**15.949**	**3.351**	**61.690**	**3.258.859**	**3.339.849**

4.1.1.5. Готовински еквиваленти и готовина

ОПИС	Стање на дан 31.12.2019.	Стање на дан 31.12.2018.
Жиро - рачуни	1.986.578	544.664
Благајна	2.264	250
Девизни рачуни	732	618
Готовински еквиваленти и готовина - укупно	**1.989.574**	**545.532**

Износ исказан на билансној позицији „Готовински еквиваленти и готовина“ идентичан је износу исказаном у рачуноводственој евиденцији, са стањем на дан 31.12.2019. године.

4.1.1.6. Активна временска разграничења

ОПИС	Износ у КМ	
	31.12.2019.	31.12.2018.
1. Унапријед плаћени трошкови	0	39.050
2. Разграничени трошкови прибаве осигурања до 1 године	480.480	258.524
Унапријед пл. трошк. прибављ. осигурања - укупно	**480.480**	**297.574**

Разграничени трошкови прибаве на дан 31. 12. 2019. године износе 480.480 КМ и односе се на разграничене трошкове бруто плата запослених који раде директно на прибави осигурања и разграничене трошкове провизија правних лица.

4.1.2. Пасива

4.1.2.1. Капитал

ОПИС	Износ у КМ	
	31.12.2019.	31.12.2018.
1. Акцијски капитал	2.500.000	2.500.000
2. Остале резерве из добитка	215.957	82.649
3.Нереализовани добици финанс.средстава располож. За продају	80.902	49.899
4.Нереализовани губитци финанс.средстава располож. За продају	0	948
5. Нераспоређени добитак ранијих године	966.332	233.460
6.Нераспоређени добитак текуће године	4.033.197	2.666.181
Укупно:	**7.796.388**	**5.531.241**

Добит текућег периода износи 4.033.197 КМ.

4.1.2.2. Обавезе

Дугорочна резервисања

Друштво је резервисало, примјеном МРС 19 примања запослених, по основу отпремнина за одлазак у пензију износ 11.084 КМ, чији обрачун је извршио овлаштени актуар Предраг Ковачевић.

Краткорочне обавезе

Рб.	ОПИС	31.12.2019.		31.12.2018.	
		Износ у КМ	%	Износ у КМ	%
1	Обавезе по основу штета и уговорених износа	5.985	0,08	3.149	0,05
2	Обавезе за премију и специф.обавезе	3	0,00	3	0,00
3	Обавезе по основу зарада и накнада зар.	80.188	1,04	57.856	0,98
4	Друге обавезе из пословања	85.126	1,10	199.225	3,38
5	Обавезе за порезе, доприносе и друге краткорочне обавезе	37.213	0,48	21.130	0,36
6	Обавезе за порез из резултата	186.785	2,42	109.129	1,85
7	Пасивна временска разграничења	7.338.527	94,89	5.503.352	93,37
	Краткорочне обавезе - укупно	**7.733.827**	**100,00**	**5.893.844**	**100,00**

Пасивна временска разграничења

ОПИС	31.12.2019.		31.12.2018.	
	Износ у КМ	%	Износ у КМ	%
Преносне премије неживотних осигурања	5.738.937	78,20	4.373.373	79,47
Резервисане штете неживотних осигурања	1.599.590	21,80	1.129.979	20,53
Укупно	**7.338.527**	**100,00**	**5.503.352**	**100,00**

Преносна премија неживотних осигурања

Друштво има Правилник о формирању и начину обрачунавања преносних премија, који је усвојио Управни одбор Друштва 19.01.2016. године, а уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.
За све врсте осигурања Друштво је обрачунало преносну премију примјеном софтвера за обрачун преносне премије по методу *Pro Rata Temporis.*
Укупна обрачуната премија износи 10.583.654 КМ за период 01.01.2019.-31.12.2019. године, а укупна преносна премија износи 5.738.937 КМ са коефицијент разграничења 0,54.

Резервација за штете неживотних осигурања

Друштво има Правилник о формирању и начину обрачунавања резервације штета, који је усвојио Управни одбор Друштва, дана 19.01.2016. године, уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.
Резервисане штете неживотних осигурања износе **1.599.590** КМ од тога настале пријављене износе 693.199 КМ, а настале непријављене 906.391 КМ.

4.2. Биланс успјеха

4.2.1. Пословни приходи

Пословни приходи предузећа односе се на приходе од продаје робе и приходе од продаје произвиода и услуга, те остале пословне приходе и евидентирани су у складу са **Међународним рачуноводственим стандардом 18 – приходи.** Циљ овог стандарда јесте да пропише рачуноводствено обухватање прихода који проистичу из одрђених врста пословних промјена и догађаја.

Пословни приходи

Опис	Износ у КМ		Индекс
	31.12.2019.	31.12.2018.	
1	2	3	4 (2/3)
Приходи од премије осигурања, саосигурања и реосигурања неживотних осигурања	10.583.653	8.882.163	1,19
Преносна премија неживотних осигурања	-1.365.564	-517.630	2,64
Приходи одповрата пореских идругих дацбина и прихода од премија, субвенција,донација,донација..	5.096	4.000	
Други пословни приходи	338.371	252.615	1,34
Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	8.098		
Укупно	**9.569.654**	**8.621.148**	1,11

Пословни приходи су евидентирани у укупном износу од 9.569.654 КМ, а састоје се од:

- Приходи од премије осигурања, неживотних осигурања у износу 10.583.653 КМ састоје се од:

Опис	Износ у КМ		Индекс
	31.12.2019	31.12.2018.	
1	2	3	4 (2/3)
Приходи од премије аутонезгоде +АО	124.728	104.369	1,20
Приходи од премије путника у јав.прев.	13.081	11.149	1,17
Приходи од премије аутонезгоде +АО	10.072.026	8.481.765	1,19
Приходи од премије гранично осигурање	192.665	163.045	1,18
Приходи од премије одговорности дјелатности	181.151	121.835	1,49
УКУПНО:	**10.583.653**	**8.882.163**	1,19

- Други пословни приходи, у износу 338.371 КМ, односе се на:

Опис	Износ у КМ		Индекс
	31.12.2019.	31.12.2018.	
1	2	3	4 (2/3)
Приходи од и регреса	191.684	111.173	1,72
Приходи од закупа	29.532	44.268	0,67
Приходи од зелених картона	113.488	95.100	1,19
Приходи од поштанских пров.и ком.СМС-а	2.704	1.829	1,48
Остали непоменути пословни приходи	963	245	3,93
УКУПНО:	**338.371**	**252.615**	**1,34**

4.2.2. Пословни расходи

Опис	Износ у КМ		Индекс
	31.12.2019.	31.12.2018.	
1	2	3	4 (2/3)
Допринос за безбједност саобраћаја		86.448	0,00
Допринос Заштитном фонду	172.992	127.146	1,36
Остали расходи за дуг.рез. И функционалне доп.	97.804	85.967	1,14
Накнаде штета, осигураних сума, других уговорених износа и удјели у штетама неживотних осигурања	1.989.801	1.796.235	1,11
Расходи по основу премија и провизија саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	241.223	383.103	0,63
Резервисања за штете и удјеле у штетама и остала резервисања по основу неживотних осигурања	475.711	234.687	2,03
Трошкови амортизације	73.824	48.096	1,53
Трошкови осталих дугорочних резервисања	11.084		
Трошкови материјала, горива и енергије	138.975	178.159	0,78
Трошкови провизија	126.243	95.565	1,32
Трошкови производних услуга, рекламе и пропаганде	1.037.246	1.642.749	0,63
Нематеријални трошкови	171.022	227.159	0,75
Трошкови пореза и доприноса	102.118	85.248	1,20
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	698.620	638.610	1,09
Остали лични расходи и накнаде	197.730	135.825	1,46
Укупно	**5.534.393**	**5.764.997**	**0,96**

Трошкови спровођења осигурања

Опис	Износ у КМ		Индекс
	31.12.2019.	31.12.2018.	
1	2	3	4 (2/3)
Трошкови амортизације	73.824	48.096	1,53
Трошкови резервисања	11.084		
Трошкови материјала, горива и енергије	138.975	178.159	0,78
Трошкови провизија	126.243	95.565	1,32
Трошкови производних услуга, рекламе и пропаганде	1.037.246	1.642.749	0,63
Нематеријални трошкови	171.022	227.159	0,75
Трошкови пореза и доприноса	102.118	85.248	1,20
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	698.620	638.610	1,09
Остали лични расходи и накнаде	197.730	135.825	1,46
Укупно	**2.556.862**	**3.051.411**	0,84

У периоду 01.01.-31.12.2019.године, остварени су трошкови спровођења осигурања у износу 2.556.862 КМ или 24,16% бруто премије осигурања од чега на трошкове услуга, рекламе и пропаганде отпада 40,57%.

4.2.3. Финансијски приходи и расходи

Опис	Износ у КМ	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Приходи од камата	142.024	120.310
Финансијски приходи од матичних, зависних пр.лица и осталих повезаних пр.лица		34.415
Позитивне курсне разлике		14
Остали финансијски приходи	663	534
Укупно - Финансијски приходи	**142.687**	**155.273**
Финансијски расходи из односа са повезаним п.л.		
Расходи камата	17	1
Негативне курсне разлике		4
Остали финансијски расходи	10	207
Укупно - Финансијски расходи	**27**	**212**

4.2.4. Ванредни приходи и расходи

У посматраном периоду остали приходи износе 34.768 КМ, а односе се на наплаћена отписана потраживања 5.286 КМ, остале непоменуте приходе 78 КМ и приходе из ранијих година 29.404 КМ. Остали расходи износе 125.653 КМ, а односе се на расходе по основу отписа потраживања 64.501 КМ и остали непоменути расходи 61.152 КМ.

4.2.5. Финансијски резултат предузећа

Опис	Износ у КМ		Индекс
	31.12.2019.	31.12.2018.	
1	2	3	4 (2/3)
Пословни приходи	9.569.654	8.621.148	1,11
Пословни расходи	5.534.393	5.764.997	0,96
Пословни добитак	**4.035.261**	**2.856.151**	1,41
Пословни губитак			
Финансијски приходи	142.687	155.273	0,92
Финансијски расходи	27	212	
Добитак по основу финансијских прихода и расхода	**142.660**	**155.061**	0,92
Губитак по основу финансијских прихода и расхода			
Добитак редовне активности	**4.177.921**	**3.011.212**	1,39
Губитак редовне активности			
Остали приходи	34.768	10.863	3,20
Остали расходи	320.805	79.970	4,01
Добитак по основу осталих прихода и расхода			
Губитак по основу осталих прихода и расхода	**286.037**	**69.107**	4,14
Приходи од усклађивања вриједности имовине	598.072	17.205	34,76
Расходи од усклађивања вриједности имовине	**0**	**0**	
Добитак од усклађивања вриједности имовине	**598.072**	**17.205**	34,76
Укупни приходи	10.345.181	8.804.489	1,17
Укупни расходи	5.855.225	5.845.179	1,00
Финансијски резултат – бруто	**4.489.956**	**2.959.310**	1,52

На основу презентованих података о оствареном финансијском резултату може се констатовати да је Друштво, у периоду од 01.01.-31.12.2019. године, остварило добит редовне активности у износу 4.177.921 КМ, добитак по основу усклађивања вриједености имовине у износу од 598.072 КМ и губитак по основу осталих прихода и расхода у износу 286.037 КМ, тако да је остварена укупна бруто добит у износу 4.489.956 КМ.

5.Међународни рачуновосвени стандард 24 објављивање о повезаним странама

Циљ овог стандарда јесте осигурање да финансијски извјештаји правног лица садрже објављивања која су неопходна да би се указало на могућност да се финансијски положај и добитак или губитак можда били под утицајем постојања повезаних страна као и трансакција и неизмирених салда са њима.

Друштво је у периоду 01.01.- 31.12.2019. године имало пословне трансакције са повезаним правним лицима као што је презентовано у наредној табели:

31.12.2019

Р.бр.	Повезано лице (назив/име)	Основ повезаности	Трансакције кроз биланс стања				Трансакције кроз биланс успјеха	
			Почетно стање	Промет дугује	Промет потражује	Салдо	Укупни приходи	Укупни расходи
1	2	3	4	5	6	7=4+5-6	8	9
1	A&K konsalting	акционар	667.421	1.345.611	679.526	1.333.506	4.272	7.921
2	Smart Solution doo	власнички удио	2	147.398	45.381	102.019	5.404	603
3	Fin credit doo MKD	заједнички акционар	605.283	378.084	179.432	803.935	197.314	14.871
4	Finos doo	заједнички акционар	-12.455	55.488	46.658	-3.625	2.145	44.513
	УКУПНО		**1.260.251**	**1.926.581**	**950.997**	**2.235.835**	**209.135**	**67.908**

- АК Консалтинг доо
  - Основ повезаности са друштвом – акционар са 41% акција
  - Трансакције у 2019.односиле су се на редовне пословне активности у оквиру регистроване дјелатности (услуге осигурања, закупа, консултанске услуге).
  - Исказано салдо на 31.12.2019. односи се на исплаћену добит.
- Smart Solution doo
  - Основ повезаности са друштвом – власнички удио 100%
  - Трансакције у 2019. Односиле су се на редовне пословне активности у оквиру регистроване дјелатности (пласмани, услуге осигурања, закупа, услуге техничког прегледа).
  - Исказано салдо на 31.12.2019. односи се на недоспјеле пласмане у износу од 99.072 КМ и потраживања по основу Уговора о закупу 3.000 КМ.
- Fin credit doo MKD
  - Основ повезаности са друштвом – заједнички акционар
  - Трансакције у 2019. Односиле су се на редовне пословне активности у оквиру регистроване дјелатности (пласмани, услуге осигурања).
  - Исказано салдо на 31.12.2019. односи се на потраживања за премију 3.935 КМ и недоспјели пласман 800.000 КМ.
- Финос доо
  - Основ повезаности са друштвом – заједнички акционар
  - Трансакције у 2019. Односиле су се на редовне пословне активности у оквиру регистроване дјелатности (по основу премије и провизије).
  - Исказано салдо на 31.12.2019. односи се на обавезе по основу провизије у износу од 3.625 КМ

6.Извјештај о судским споровима

Против Друштва се води 109 (сто девет) судских спорова за штете из аутоодговорности, за који је извршено резервисање у износу 215.494 КМ.
Друштво неће бити изложено материјално значајним потенцијалним губицима по наведеним основама.
Друштво је покренуло 14 (четрнаест) регресних тужби укупне вриједности 84.115КМ.
Наплативост по овим тужбама је дјелимична (неизвјесна).

Шеф рачуноводства — Директор друштва

Нада Деспот — Мр.Душко Валан
Број лиценце СР-1532/18